

نوشتن با و بی‌کرونا

● محسن بوالحسنی
خبرنگار شعر و ادبیات

شعر را باید یک هنر از هنرهای خلاقانه‌ای نامید که با کلمه و متن مکتوب سر و کار دارد و اصولاً در خلوت شکل می‌گیرد و اگر آن عصاره و اساس، پشتوانه دانشی و بینشی نویسنده‌اش را در کوله‌بار تجربه فکری و نوشتاری خود داشته باشد آن وقت می‌توان منتظر معجزه‌ای بود همانند تمام شعرهایی که مثل معجزه و پیامی بزرگ در دل تاریخ و فرهنگ این سرزمین جا خوش کردند و قرن‌ها را پشت سر گذاشتند تا ما برسیدند. شعرهای شاعران بزرگی چون حافظ، سعدی، مولانا، عطار، محتشم کاشانی، صائب و بسیاری دیگر از نمونه‌های این طی زمین و زمان دانست، آن‌هم در سلوک شعر.

توان مضاعف به شاعر

هیچ بلایی هم نتوانست در طول تاریخ، شاعر را از نوشتن بگیرد بلکه اتفاقاً به او توان داد و انگیزه برای نوشتن. در گذشته همین بوده و امروز نیز همین است. بسیاری از هنرها در دوران کرونا، با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو شدند چون ذات‌شان جمعی بود اما شعر فرا و ورای این نوع هویت جمعی، به حیات

و کتابت خود ادامه داد و اتفاقاً زبان گویای همیشه‌ای شد؛ همان‌گونه که از آن انتظار می‌رفت و می‌رود. طی سالی که این روزها در واپسین روزهایش هستیم، فراز و فرودهای کرونا، نه فقط بر هنر و هنرمندان ایرانی که در گستره جهانی بر زندگی بشر در جای جای جهان از جمله تأثیر شگرفی داشت و در موارد متعددی موجب دگرگونی وضعیت شده که شعر و ادب نیز از این دایره بیرون نیست ولی این مشکل جهانی با همه تأثیرگذاری‌اش، چیزی را به شعر امروز سنجاق کرد که تجربه‌ای بود شاید کم‌تر به دست آمد. اگرچه نمی‌توان به دلیل بودن در شرایط فعلی دقیق و مصداقی مشخص کرد که چگونه یک بیماری می‌تواند بر شعر شاعران تأثیر بگذارد و با چه معیارها و مصداق‌هایی اما مسلم این است انتشار شعر در فضای مجازی، تشکیل نشست‌های انجمن‌های ادبی در فضای مجازی و سایر فضاهای مشابه، ارسال آثار برای نشریات مختلف که به صورت کاغذی و الکترونیکی منتشر می‌شوند بخشی از تلاش‌های شاعران و نیز دست‌اندرکاران امور فرهنگی برای روشن نگه داشتن چراغ شعر در این ایام بود ولی آنچه به احتمال زیاد می‌توان گفت زمزمه‌های

شاعرانه در خلوت شاعران روایتگر صادق این دوران است و چه بسا با «خاطری حزین» اشعاری ناب بسرایند که ممکن است بعد از این دوران تنور ادبیات را گرم‌تر کند.

درخشش شاعران تازه نفس

آخرین نمونه برگزاری این جشنواره‌ها، جشنواره شعر فجر بود که چندی پیش با درخشش شاعران تازه‌نفس به‌کار خود پایان داد و در همین جشنواره بود که علیرضا قزوه، شاعر، شاعران ایرانی را با موشک مقایسه کرد و گفت امروز می‌توان گفت مثل موشک‌های نقطه‌زن شاعران خوب داریم. این تنها جشنواره که نه، اما مهم‌ترین جشنواره شعری در کشور است که امسال هم برگزار شد و تیم علمی این جشنواره آن را جشنواره‌ای درخور توجه و استاندارد معرفی کردند. جایزه‌های دیگر مثل جایزه شعر شاملو هم برگزار شد و نفرات برگزیده آن معرفی و تقدیر شدند و به هر صورت کار خود را پیش بردند تا ببینیم ۱۴۰۱ برای شعر چگونه سالی خواهد بود.

شاعرانی که رفتند

از اخبار تلخ سال هم می‌شود یکی از تلخ‌ترین‌هایش را به درگذشت هوشنگ چالنگی اختصاص داد که

آخرین نمونه برگزاری این جشنواره‌ها، جشنواره شعر فجر بود که چندی پیش با درخشش شاعران تازه‌نفس به‌کار خود پایان داد و در همین جشنواره بود که علیرضا قزوه، شاعر، شاعران ایرانی را با موشک مقایسه کرد و گفت امروز می‌توان گفت مثل موشک‌های نقطه‌زن شاعران خوب داریم

از شاعران «شعر دیگر» بود و بسیار سرشناس با مجموعه شعرهایی مثل «زنگوله تنبل»، «چالنگی جزو زنگوله تنبل مجموعه شعرهای موفقی مثل «آن‌جا که می‌ایستی»، «نزدیک با ستاره مهجور»، «آبی ملحوظ» و «گزینه اشعار» و مجموعه‌ای از کتاب‌های شعر را هم به چاپ رساند.

منصور اوجی، قاسم آهنین جان، پرتو کرمانشاهی، محمد سرور رجایی شاعر و نویسنده افغانستانی و بهروز وندادیان هم از دیگر حیف‌شدگان شعر در سال ۱۴۰۰ بودند.

خواندن لذت بخش شعر

در بخش انتشار مجموعه شعرهایی که خواندن‌شان حتماً لذت بخش خواهد بود و حاصل شاعرانگی‌های یک‌ساله شاعران است می‌توان به مجموعه‌هایی از جمله «آبشارهایی که بر خوابم فرو ریختند»، تازه‌ترین مجموعه شعر احمد رضا احمدی، «روایت فراموشی» رضا حیرانی که نشر چشمه آنها را منتشر کرده اشاره کرد و البته دو کتاب تازه از سیدعلی صالحی شاعر دوست‌داشتنی به نام «خط هفتم کیمیانویس» و «به تو فکر می‌کنم». این نگاهی گذرا بود به شعر که هم‌چنان نوشته می‌شود و خوانده می‌شود، بی‌کرونا و باکرونا.